

1 Dødsattester og død ved ulykkelig hændelse

Ulrich Alster Klug - 2010 - dannebrog@dk-yeoman.dk

Indtil 1799 var der ikke krav om udstedelse af dødsattester eller om ligsyn, med mindre der sandsynligvis havde fundet en kriminel handling sted, f.eks. mord. Disse ligsyn findes oftest i Justitsprotokollen (tingbogen) i forbindelse med anklage og retssag.

Fra 1799 skulle der udstedes dødsattester. Disse kunne udstedes af en læge på et sygehus (prøv da journalen eller en protokol over patienter), en distriktslæge, eller sognefogeden sammen med en anden mand eller af to ligsynsmænd (der blev udnævnt af amtmanden).

Indtil ca. 1850 findes dødsattester kun i embedslægearkivet ved det pågældende landsarkiv.

Fra 1850 kan man også søge i Sundhedsstyrelsens arkiv på Rigsarkivet, hvor de medico legale dødsattester skulle kunne have ret omfattende oplysninger om døds måde etc. Disse rækker af dødsattester formodes ikke at være fuldstændige. Sundhedsstyrelsens dødsattester ejes af Rigarkivet og er nu deponeret på LAK, hvor de ekspederes samme dag.

Fra 1850 kan dødsattesterne også ligge i embedslægens arkiv på det respektive landsarkiv. Ikke alle dødsattester er bevaret.

1.1 Død ved ulykkelig hændelse

I tilfælde af død ved ulykke eller selvmord skulle der fra 1799 optages fogedrapport.

I købstæderne

Det skete indtil 1919 ved byfogeden i hans egenskab af politimester og findes i fogedprotokollen, politi- eller evt. i justitsprotokollen.

På landet

Indtil 1919 var det herredsfogeden eller birkedommeren i dennes egenskab af politimester, der foretog undersøgelsen, der findes i fogedprotokollen, politi- eller evt. i justitsprotokollen.

I København

Indtil 1845 hørte dødfundne og selvmord under Kongens Foged, hvis materiale herom 1771-1845 består af bevarede sager, og 1817-1845 tillige bevarede protokoller. Er på Landsarkivet i Kbh.

1845-1934 hørte området under Københavns politis Politidirektør.

Bevaret findes 1845-1863 protokoller over ligsynsforhør.

Sager 1863-1949 er gået tabt, men i Politidirektørens hovedjournal kan ligsynsrapporten ofte spores.

Fra 1934 under II. Politiinspektorat (dvs. kriminalpolitiet), hvor mange sager er bevaret fra 1950 og frem, særlig bi-journal ført på kartotekskort findes 1976-1984.

Københavns politis arkiver findes ved Landsarkivet i Kbh.

Danmarks Statistiks Arkiv

Danmarks statistiks arkiv begynder omk. 1850, og fra 1884-1925 findes en komplet række indsendte rapporter for Død ved ulykkelig hændelse og selvmord. Der findes separate ekstraktprotokoller 1885-1895 (som jeg ikke kan finde i Daisy). Bilag til Danmarks Statistiks journal i form af en sparsom serie indberetninger 1840-1870, fulgt af en velbevaret serie detaljerede indberetninger bevaret 1884-1924.

Oversigter findes i selve Danmarks Statistiks journal 1884-1924 - og 1849-1884 i Justitsministeriets journal.

Journalen er lidt inkonsekvent inddelt, men man finder afsnittet D U H eller Selvmord, og indenfor disse findes de indsendte rapporter fra hele landet nævnt. Ud for personens navn står et nummer, som er det, man bestiller rapporten efter.

1.1.1 Amtsarkiverne

Rapporterne blev indsendt via amtet, hvorfor man kan spore dødsfald ved ulykkelig hændelse i amtsjournalen. Måske beholdt amtmanden en kopi af rapporten i sit arkiv. Amtsjournalerne findes ved landsarkiverne.